

➤ පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

වීජීය පදය	දෙගුණය	එම දෙගුණයට 3ක් අඩු සංඛ්‍යාව
a	$2a$	$2a - 3$
c		
x		
m		
r		

➤ පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

වීජීය ප්‍රකාශනය	අඥානය	පද	වීජීය පදයේ සංගුණකය	ප්‍රකාශනයේ ගණිත කර්ම යෙදී ඇති පිළිවෙළින්
$3x + 2$	x	$3x, 2$	3	$\times, +$
$5y - 7$	y	$5y, 7$	5	$\times, -$
$4t + 9$				
$7c + 1$				
$9m - 2$				
$7 + 4m$				
$a + 7$				

- පොතක මිල රු x ද පෑනක මිල රු y ද වේ.
 - පොත් 3ක මිල $= 3x$
 - පෑන් 2ක මිල $= 2y$
 - ඒ අනුව පොත් 3ක හා පෑන් 2ක මිල $= 3x + 2y$ වේ.

- අමිල ළඟ ඇති මුදල m ද කමල් ළඟ ඇති මුදල n ද වේ.
 - අමිල ළඟ ඇති මුදලේ 5ගුණය $= 5m$
 - කමල් ළඟ ඇති මුදලේ තුන් ගුණය $= 3n$
 - අමිල ළඟ ඇති මුදලේ 5ගුණයේත් කමල් ළඟ ඇති මුදලේ තුන් ගුණයේත් එකතුව $= 5m + 3n$
 - අමිල ළඟ ඇති මුදලේ 5ගුණයේත් කමල් ළඟ ඇති මුදලේ තුන් ගුණයේත් වෙනස $= 5m - 3n$

❖ වීජීය ප්‍රකාශන සුලු කිරීම

- $3x + 5y + 2x$ යන ප්‍රකාශනයෙහි,
 - $3x$ හා $2x$ සජාතීය පද වේ.
 - $3x$ හා $5y$ ද $2x$ හා $5y$ ද විජාතීය පද වේ.

- $4m + 5n + 3n + 2m$ යන ප්‍රකාශනයෙහි,
 - $4m, 2m$ සජාතීය පද වේ.
 - $5n, 3n$ සජාතීය පද වේ.

- $4a + 7 + 5b + 3 + a$ යන ප්‍රකාශනයෙහි,
 - $4a, a$ සජාතීය පද වේ.
 - $7, 3$ සජාතීය පද වේ.

✓ $4x + 5x$

- මෙම පද දෙක ම සජාතීය පද බැවින් ඒවා සුලු කළ හැකි වේ.
- එවිට පිළිතුර $9x$ වේ.
 - එනම්, $4x + 5x = 9x$

✓ $4x + 5y + 2x$

- මෙහි $4x, 2x$ පමණක් සජාතීය පද බැවින් එම පද දෙක පමණක් සුලු කළ හැකි වේ.
- එවිට පිළිතුර පහත පරිදි ලබා ගත හැකිය.
 - $4x + 5y + 2x$

$= 4x + 2x + 5y$ ← සජාතීය පද එක ලඟට ගැනීම

$= 6x + 5y$ ← සජාතීය පද සුලු කර පිළිතුර ලබා ගැනීම

(විජාතීය පද තිබූ අයුරින් ම ප්‍රකාශනයේ තිබිය යුතු ය)

✓ $4x + 5y + 2x - 3y$

- මෙහි $4x, 2x$ ද $5y, 3y$ ද සජාතීය පද බැවින් දළ ක වෙන වෙන ම සුලු කළ යුතු වේ
- එවිට පිළිතුර පහත පරිදි ලබා ගත හැකියි
 - $4x + 5y + 2x - 3y$

$= 4x + 2x + 5y - 3y$ ← සජාතීය දළ ක ලඟට ගැනීම

$= 6x + 2y$ ← සජාතීය පද සුලු කර පිළිතුර ලබා ගැනීම

✓ $8m + 3n + m + 7 - n + 1$

- මෙහි $8m, m$ ද $3n, n$ ද $7, 1$ ද සජාතීය පද බැවින් දළ ක වෙන වෙන ම සුලු කළ යුතු වේ
- එවිට පිළිතුර පහත පරිදි ලබා ගත හැකියි
 - $8m + 3n + m + 7 - n + 1$

$= 8m + m + 3n - n + 7 + 1$ ← සජාතීය දළ ක ලඟට ගැනීම

$= 9m + 2n + 8$ ← සජාතීය පද සුලු කර පිළිතුර ලබා ගැනීම

❖ විජීය ප්‍රකාශනයක ආදේශය

➤ $x = 3$ වන විට පහත එක් එක් විජීය ප්‍රකාශනයේ අගය සොයමු

I $2x$

$= 2 \times x$

$= 2 \times 3$

$= 6$

ii $4x + 1$

$= 4 \times x + 1$

$= 4 \times 3 + 1$

$= 12 + 1$

$= 13$

iii $7 - 2x$

$= 7 - 2 \times x$

$= 7 - 2 \times 3$

$= 7 - 6$

$= 1$

➤ $x = 5, y = 2$ වන විට පහත එක් එක් විෂය ප්‍රකාශනයේ අගය සොයාගැනීම

I $3x + 4y$

$$= 3 \times x + 4 \times y$$

$$= 3 \times 5 + 4 \times 2$$

$$= 15 + 8$$

$$= 23$$

ii $4xy - 6x + 3$

$$= 4 \times x \times y - 6 \times x + 3$$

$$= 4 \times 5 \times 2 - 6 \times 5 + 3$$

$$= 40 - 30 + 3$$

$$= 13$$

- පෙළ පොතෙහි පිටු අංක 146,147 හි දැක්වෙන 12.1 අභ්‍යාසය සම්පූර්ණ කරන්න.
- පෙළ පොතෙහි පිටු අංක 149,150 හි දැක්වෙන 12.2 අභ්‍යාසය සම්පූර්ණ කරන්න.
- පෙළ පොතෙහි පිටු අංක 151,152 හි දැක්වෙන 12.3 අභ්‍යාසය සම්පූර්ණ කරන්න.
- පෙළ පොතෙහි පිටු අංක 154 හි දැක්වෙන 12.4 අභ්‍යාසය සම්පූර්ණ කරන්න.
- පෙළ පොතෙහි පිටු අංක 155,156 හි දැක්වෙන 12.5 අභ්‍යාසය සම්පූර්ණ කරන්න.